

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์บายศรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ลักษณะการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนหนองโกวิทประชาสรรค์พิทยาคม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์บายศรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์บายศรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานประดิษฐ์บายศรี
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบปรนัย
4. ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์บายศรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขั้นตอนการสร้างคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การพัฒนาสาระการเรียนรู้เรื่องการประดิษฐ์บายศรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 2 มีการดำเนินงานตามขั้นตอนการวิจัย และวิธีการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การดำเนินงานตามขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอน	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล
ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น	ศึกษาความต้องการ เอกสาร ตำราเรียน	1.นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2.กรรมการสถานศึกษา 3.ผู้ปกครองนักเรียน	1.แบบสัมภาษณ์ 2.จดบันทึก 3.หาค่าเฉลี่ยร้อยละ
ขั้นที่ 2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา	1.ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา 2.เทคนิคการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	1. ผู้บริหาร 2. คณะครู 3. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2.หลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2551
ขั้นที่ 3 การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง	1.ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. จัดทำหลักสูตรฉบับร่าง	1. ผู้บริหาร 2. คณะครู 3.กรรมการสถานศึกษา 4. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.เอกสารหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น 2.เอกสารประกอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ขั้นที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน	แบบประเมิน ความเหมาะสม
ขั้นที่ 5 การทดลองใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	นำหลักสูตร ไปใช้จัดการเรียนรู้ จำนวน 40 ชั่วโมง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน	1.หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์บายศรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขั้นตอน	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ ข้อมูล
ขั้นที่ 6 การประเมินผล การทดลองใช้หลักสูตร	1. ประเมินหลักสูตร สาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นเรื่องการ ประดิษฐ์บายศรีชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 2. ประเมินทักษะ การประดิษฐ์บายศรี 3. เปรียบเทียบ คะแนน ก่อนเรียน และหลังเรียน โดย หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ 4. ประเมินความ พึงพอใจที่มีต่อการ เรียนด้วยสาระการ เรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์บายศรี	นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2	1. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นเรื่องการประดิษฐ์ บายศรีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3. แบบประเมินทักษะการ ปฏิบัติงาน การประดิษฐ์ บายศรี 2. แบบทดสอบเปรียบเทียบ คะแนนก่อนเรียนและหลัง เรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ 4.แบบประเมินความ พึงพอใจที่มีต่อการเรียน ด้วยสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องการประดิษฐ์บายศรี

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จากเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวทางการพัฒนา หลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2551 ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

1.1 ศึกษาวิธีการ หลักการ หลักทฤษฎี และเทคนิคการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษาสาระการเรียนรู้ เอกสาร และตำราเรียน

1.3 เลือกสาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน

1.4 กำหนดสาระการเรียนรู้และกิจกรรม เพื่อเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ออกเป็น 12 แผน รวม 40 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

1.5 เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประเมินความเหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน ประกอบด้วย

1) ดร.ชูชาติ สิทธิสาร ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองโกวิทยาประสิทธิ์พิทยาคม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ค.ค.(บริหารการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัด ประเมินผล (ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย)

2) ดร.นงเยาว์ แคนสุข ศึกษานิเทศก์ 8 กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ค.ค.(บริหารการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดประเมินผล (ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย)

3) นางชุตินา นันทะเสน ศึกษานิเทศ 8 กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ค.ม. (หลักสูตรและการเรียน การสอน) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย)

4) ดร.ประจวบ บุตรศาสตร์ ครูผู้เชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ค.ค.(บริหารการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล((ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย)

5) นางเนรัชรา โดสุพันธ์ ครูผู้เชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ค.ม. (หลักสูตรและการเรียนการสอน) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และการจัดการเรียนการสอนการงานอาชีพ และเทคโนโลยี(ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย)

1.6 ผลการประเมิน มีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. 0.08)

2. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินผลงานนักเรียนจากเอกสารประกอบการสอน สัมมนาหลักสูตรการสอน การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยมีจุดมุ่งหมายในการประเมินผล ด้านทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียนแต่ละคน

2.2 ศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัด และประเมินผล พุทธศักราช 2551 พบว่า การประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี จะเน้นที่การวัดผลตามสภาพจริง โดยการวัดพฤติกรรมตามความสามารถของ ผู้เรียน ทำให้ทราบทักษะกระบวนการทำงาน การทำงานตามขั้นตอน และการทำงานให้สำเร็จ

2.3 สร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน เรื่องการประดิษฐ์บายศรี

2.4 นำแบบประเมินที่จะใช้ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วย แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์คะแนน ความถูกต้องของโครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้กับเนื้อหา และความถูกต้องของการใช้ภาษาและ ประเมินความสอดคล้องของทักษะแต่ละด้านที่ต้องการประเมิน แล้วหาค่าเฉลี่ย นำมาปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน และเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการประเมินความเหมาะสม ผลการประเมิน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. 0.08)

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วจัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการวิเคราะห์หลักสูตร จากหนังสือการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

3.2 สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของคู่มือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยครูผู้สอน เป็นผู้กำหนดเนื้อหา เลือกวิธีวัดผล และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 50 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก เพื่อคัดเลือข้อสอบที่มีคุณภาพใช้จริง จำนวน 40 ข้อ

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และความถูกต้องของการใช้ภาษา

3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบจากการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายข้อ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) (สมนึก กัททิษณี, 2541: 221) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบไม่ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.6 นำแบบทดสอบที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร IOC ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้ IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่า IOC มากกว่า 0.50 ทุกข้อ ค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.50 - 1.00

3.7 วิเคราะห์หาข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร IOC ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 :63-65) โดยเลือกค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ผลการประเมินพบว่าข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เข้าเกณฑ์การประเมิน 40 ข้อ ซึ่งมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 - 1.00 (ภาคผนวก ค หน้า 189)

3.8 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านการตรวจสอบการเชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโคกก่อพิทยาคม จำนวน 30 คน ที่เคยเรียนสาระการประดิษฐ์บายศรี ในชั้นที่ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

3.9 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์ และหาค่าอำนาจจำแนก (r) จะได้อำนาจจำแนกเท่ากับ 1.00 ของแบบทดสอบรายข้อ นอกจากนี้ยังใช้คำว่า รอบรู้ ไม่รอบรู้ และยังใช้คำว่า สอบผ่าน สอบไม่ผ่าน

3.10 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ จำนวน 40 ข้อ ไปจัดพิมพ์เพื่อใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มเป้าหมายต่อไป

4. แบบประเมินความพึงพอใจ

4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

4.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน ให้ครอบคลุม นิยาม ตัวชี้วัดและพฤติกรรม บ่งบอกชี้ความพึงพอใจ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิอร์ท (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

หมายเลข 5 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

หมายเลข 4 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

หมายเลข 3 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

หมายเลข 2 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับระดับน้อย

หมายเลข 1 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับระดับน้อยที่สุด

4.3 นำแบบวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบภาษา และความครอบคลุมในด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์คะแนนกับเนื้อหา และความถูกต้องของการใช้ภาษาและประเมินความสอดคล้อง(IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ผลการประเมินพบว่า แบบวัดทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) 0.60-1.00 มีค่าเฉลี่ย 0.90 (ภาคผนวก ก หน้า 178)

4.4 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ผ่านเกณฑ์แล้ว มาปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น

ศึกษาความต้องการของท้องถิ่น เกี่ยวกับการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องการประดิษฐ์บายศรี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จาก กลุ่มเป้าหมาย เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียด คือ กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระท้องถิ่นสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนหนองโกวิทยาประสิทธิ์พิทยาคม จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา

การดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนหนองโกวิทยาประสิทธิ์พิทยาคม จัดตั้งคณะทำงานซึ่งเป็นคณะครูของโรงเรียนจำนวน 5 คนดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนหนองโกวิทยาประสิทธิ์พิทยาคม ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 โดยนำวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนหนองโกวิทยาประสิทธิ์พิทยาคม มาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ ในองค์ประกอบของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องการประดิษฐ์บายศรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง

การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นฉบับร่าง ช่วงเดือนเมษายน ถึง พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ดำเนินการ โดยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการเรียนรู้ และธรรมชาติกลุ่มสาระ การเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคนิควิธีก่อน แล้วนำข้อมูลที่ได้จาก

ดำเนินการในขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น และขั้นที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา มาเป็นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง โดยใช้เทคนิควิเคราะห์งาน (Task Analysis) ในการวิเคราะห์จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นข้อมูลที่จะช่วยกำหนดรายละเอียดของส่วนประกอบของหลักสูตร ซึ่งการจัดทำหลักสูตรสาระท้องถิ่นฉบับร่าง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เอกสารสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ประกอบด้วย 12 ส่วน ได้แก่ ปก คำนำ สารบัญ หลักการและเหตุผล ผลการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แนวคิดและกระบวนการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ และแหล่งเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแสดงในภาคผนวก ก ซึ่งมีลำดับเนื้อหา ดังนี้

1. **หลักการและเหตุผล** กำหนดหลักการให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสนองความต้องการของท้องถิ่น
2. **ผลการเรียนรู้** กำหนดผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมาย มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้น
3. **โครงสร้างหลักสูตร** กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร เป็นสาระเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. **คำอธิบายรายวิชา** กลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดคำอธิบายรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เป็นไป ตามรูปแบบที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางโดยมีรายละเอียดในส่วนกิจกรรมการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องเป็น ไปตามที่จุดมุ่งหมายกำหนด
5. **หน่วยการเรียนรู้** กำหนดอัตราเวลาเรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนหนองโกวิทาประสิทธิ์พิทยาคม จำนวน 40 คาบ
6. **แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** กำหนดแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและสาระการเรียนรู้
7. **แนวทางการวัดผลประเมินผล** กำหนดแนวทางการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนหนองโกวิทาประสิทธิ์พิทยาคม กำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล ตามสาระการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
8. **วัตถุประสงค์ และแหล่งเรียนรู้** กำหนดสาระการเรียนรู้ให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการประดิษฐ์บายศรีด้วยใบตอง เป็นเนื้อหาสาระด้านการงานอาชีพและเทคโนโลยีในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้สอดคล้อง มีวัตถุประสงค์และแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมและสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

9. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยสาระสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เนื้อหา (Content) เป็นกิจกรรมและต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน (Instructional Activities) เป็นการสอนขั้นตอนหรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่การกำหนด สื่อและอุปกรณ์ (Instructional Media) ที่ใช้ในกิจกรรม การเรียนการสอน ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นการกำหนด ขั้นตอนหรือวิธีการวัดและประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมที่บันทึก

การตรวจแผนการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นการบันทึกตรวจแผนการสอนเพื่อเสนอแนะหลังจากได้ตรวจสอบความถูกต้อง การกำหนดรายละเอียดในหัวข้อต่างๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกการสอน เป็นการบันทึกของผู้สอน หลังจากนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

10. ภาคผนวก เป็นส่วนประกอบที่เขียนเพิ่มเติมในตอนท้าย เพื่อช่วยให้เห็นความสมบูรณ์ในข้อมูลเนื้อหา กระบวนการดำเนินงานและผลของการวิจัย ซึ่งจะประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องอื่น นอกเหนือจากส่วนที่จัดไว้ในเนื้อหา สำเนาเอกสารหายาก โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ นอกจากนี้อาจมีรายละเอียดอื่นๆ เช่น คำอธิบายเกี่ยวกับขั้นตอน หรือวิธีทำภาพประกอบ การสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์การทดลอง ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นหรือสร้างขึ้นในโครงการนั้น ๆ สำหรับกรณีมีภาคผนวกหลายภาค ให้จัดเป็นภาคผนวก ก

ส่วนที่ 2 เอกสารประกอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

เอกสารประกอบ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้สาระท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์บายศรี (แสดงตัวอย่างในภาคผนวก ก) คำเนิมนการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ โครงสร้าง คำอธิบายรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระยะเวลาเรียน แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแนวทางการวัดผลประเมินผล

2. ศึกษาขั้นตอนการเขียนแผนจัดการเรียนรู้จากตำราต่าง ๆ ได้แก่ คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 ก : 111-112) วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และอัตราเวลาเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน ในแต่ละครั้ง โดยใช้แนววิธีการสอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง แล้วเขียนรายละเอียดของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

3. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินเหมาะสมตรงตามเนื้อหาหรือไม่ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกันหรือไม่ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตรงตามเนื้อหาหรือไม่ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เวลา สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมหรือไม่ และการวัดผลประเมินผลตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ แล้วปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและเขียนเป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้สอน

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพสาระการเรียนรู้

ในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ เมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556 ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้าน สาระการเรียนรู้ และการสอนการงานอาชีพและเทคโนโลยีจำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพของ สาระการเรียนรู้ทั้งฉบับโดยตรวจสอบพร้อมกันทั้งเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบ หลักสูตร กำหนดเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของเอกสารหลักสูตรและเอกสาร ประกอบหลักสูตรดังนี้

+1 หมายถึง มาก

0 หมายถึง ปานกลาง

-1 หมายถึง น้อย

การดำเนินการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรมีรายละเอียด ดังนี้

1. ดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของเอกสารหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ โครงสร้างคำอธิบาย รายกลุ่มสาระการเรียนรู้ อัตราเวลาเรียน แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแนวทางการวัดผล ประเมินผล ด้วยแบบประเมิน โครงร่างหลักสูตร (แสดงในภาคผนวก ก) เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 3 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิ์ท (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72-74) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุง มาจากแบบประเมิน โครงร่างหลักสูตร ในงานวิจัยของ นิพนธ์ บรรพสาร (2546: 195-196) โดยกำหนดเกณฑ์ประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ในแบบประเมิน โครงร่างหลักสูตร แบ่งระดับความคิดเห็นเป็นระดับมาก (75-100%) ระดับปานกลาง (50-74%) และระดับน้อย (0-50%) แล้วนำผลที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนี ความเหมาะสม สอดคล้อง (IOC) การตัดสินใจว่า โครงร่างหลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้อง

หรือไม่ กำหนดเกณฑ์ตัดสินจากความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญ ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ($IOC > 0.50$) ว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ผู้วิจัยก็จะนำหลักสูตร ไปใช้ได้เลย และถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ($IOC > 0.50$) ว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับ ปานกลางผู้วิจัยก็จะนำหลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ แต่ถ้าผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นตรงกันตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ($IOC > 0.50$) ว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับน้อย แสดงว่าหลักสูตร ไม่มีคุณภาพ ไม่สามารถนำหลักสูตร ไปทดลองใช้ได้

2. ดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผน ตรวจสอบว่าแต่ละแผนมีความเหมาะสมตรงตามสาระการเรียนรู้หรือไม่ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกันหรือไม่ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตรงตามสาระการเรียนรู้หรือไม่ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เวลา สื่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมหรือไม่ และการวัดผลประเมินผลตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ (แสดงใน ภาคผนวก ก) ที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ในงานวิจัยของ อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด (2545 : 177) นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ไปคำนวณหาค่าดัชนีของความเหมาะสม (IOC) การตัดสินว่าเอกสารประกอบหลักสูตรมีความเหมาะสมตรงตามเนื้อหาหรือไม่ ใช้เกณฑ์ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญว่าเหมาะสมตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ($IOC > 0.50$)

ขั้นที่ 5 การทดลองใช้สาระการเรียนรู้

ผู้วิจัยนำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องการประดิษฐ์บายศรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปทดลองใช้ในเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2556 โดยดำเนินการสอนด้วยตนเอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการทดลอง

1.1 เตรียมประชากรที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองโกววิชาประสิทธิ์พิทยาคม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 เดือนพฤษภาคม 2556 - กันยายน พ.ศ. 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน

1.2 เตรียมหลักสูตร โดยเตรียมหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ที่พัฒนาขึ้น ทั้งตัวเอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร

2. การดำเนินการทดลอง ได้ทดลองนำหลักสูตร ไปใช้ โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้ก่อนเรียน แล้วจัดประสบการณ์

การเรียนรู้ตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 40 ชั่วโมง โดยสอนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง บันทึกผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงาน ในแบบประเมินทักษะปฏิบัติและบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะการทำงาน ในแบบประเมินคุณลักษณะนิสัยการทำงานระหว่างเรียนหลังจากเสร็จสิ้นการสอนครบทุกชั่วโมงแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้ หลังเรียน

ขั้นที่ 6 การประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตร

การประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์บายศรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเดือนพฤษภาคม 2556 – กันยายน พ.ศ. 2556 มีจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตร โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินเปรียบเทียบคะแนนความรู้ในภาคทฤษฎีก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องการประดิษฐ์บายศรี เป็นการประเมินโดยนำผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการเรียนในภาคทฤษฎีของนักเรียนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยการทดสอบหาค่าที่ t -test :Dependent Samples ถ้าผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 แสดงว่าหลักสูตรมีประสิทธิผล

2. การประเมินผลคะแนนรวม เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์บายศรีด้วย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยพิจารณาจากผลคะแนนรวมของทักษะการปฏิบัติงานกับคะแนนคุณลักษณะนิสัยการทำงาน ระหว่างเรียน และคะแนนการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎี หลังเรียนรวมกันตามอัตราส่วน 80 : 20 ได้ค่าคะแนนรวมทั้งห้อยเฉลี่ยเกินร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม แสดงว่าหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มีคุณภาพ ซึ่งเป็น เกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ตามเกณฑ์การประเมินของหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนหนองวิชาประสิทธิ์พิทยาคม คือ นักเรียนมีคะแนนผลการเรียนร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม ถือว่ามีประสิทธิผล

3. การประเมินเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเรียนรู้ก่อนและหลังการเรียนประเมิน โดยนำผลคะแนนจากการทำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้ก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนมา วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบหาค่าที่ t -test : Dependent Samples ถ้าคะแนนเจตคติต่อการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนก่อนเรียน แสดงว่าหลักสูตร

มีประสิทธิผล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาที่ผู้วิจัยได้ทำการทดลองด้วยตนเอง ใช้เวลาในการสอน 40 ชั่วโมง ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทดสอบก่อนทำการทดลอง เพื่อตรวจสอบความรู้เดิมดังนี้

3.1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 แผน โดยใช้เวลาทำการสอนเป็นเวลา 40 ชั่วโมง

3.2 ประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยใช้แบบสังเกต พฤติกรรมระหว่างปฏิบัติงานของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำการประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันแต่ละแผน

3.3 ประเมินผลงานนักเรียน โดยใช้แบบประเมินที่สร้างขึ้น ทดลองหลังเรียน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

วิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์คุณภาพของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องการประดิษฐ์บายศรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมากรอคณะแล้ววิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

2. วิเคราะห์ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานประดิษฐ์บายศรี

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ เพื่อเปรียบเทียบตามเกณฑ์

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ การประดิษฐ์บายศรี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร ดังนี้
 (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละคน
 \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 \sum แทน ผลรวม

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อโดยใช้
 สูตร IOC หาค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (สมนึก ภัททิยธนี.
 2541: 112)

สูตรหาค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของเบรนนาน (Brennan) อ้างอิงใน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

- เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก
 u แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 n แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
 n แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

2.3 การหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบคำนวณจากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 155)

$$P = \frac{R}{N}$$

$$r = \frac{Ru - RI}{f}$$

- เมื่อ P แทน ค่าความยาก
 r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 R แทน จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด (Ru+RI)
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ซึ่งเท่ากับ 2f)
 f แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ
 Ru แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อนั้นถูก
 RI แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อนั้นถูก

3. สถิติทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังเรียน
 โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 112) โดยใช้
 สูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t แทนค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบ
 ความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY